

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

№17. მაისი 1990 წ.

ზარი 50 კაპიკი

26 მაისი საქართველოს სახელმწიფოებრივობის აღდგენის დღეა

1918 წლის 26 მაისს შეიქმნა და სამ წელიწადს იარსება საქართველოს დამოუკიდებლობა, დემოკრატიული რესპუბლიკამ. ამ დღეს აღსდგა საქართველოს ეროვნული სახელმწიფოებრიობა, რომელიც რუსეთის, იმპერიის კაცთმობულ პოლიტიკის გამო, ქვეყანას 117 წლის განმავლობაში ჰქონდა დაკარგული.

სამწუხაროდ, აღდგენილ საქართველოს სათავეში ჩაუდგა პარტია, რომელსაც ბოლომდე არ ჰქონდა გათავისებულებული ქართული სახელმწიფოებრიობის გენეზისი, მისი როლი და დამსახურება მსოფლიო ისტორიის წინაშე. სოციალ-დემოკრატებმა ვერ შესძლეს ერის ერთ მუშტად შეკვრა, დაუშვეს ბევრი სტრატეგიული შეცდომა (რად ღირს თუნდაც საქართველოს ეროვნული არმიის შექმნასთან დაკავშირებული მათი ყოყმანი), რასაც მოჰყვა 1921 წლის 25 თებერვალი...

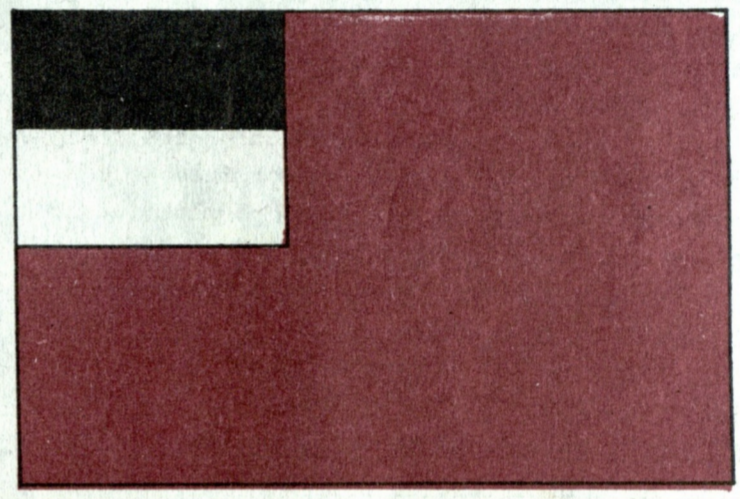
ქართულ ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას ჰქონდა შესანიშნავი სამოქმედო პროგრამა, რომელიც სულმანთა ილიამ ჩამოაყალიბა, მაგრამ იგი სოციალ-დემოკრატებმა ვერ გაითავისეს. მაშინ, როცა საჭირო იყო ახალი საქართველოს განმტკიცება, მათ მატერიალური და სოციალური პრობლემების მასიური პროპაგანდა დაიწყეს. ხელისუფლებამ, ქართველმა საზოგადოებრიობამ მაშინ ვერ დაიჭირა სათანადო პოლიტიკური ორიენტაცია, რასაც შედეგად მოჰყვა საქართველოს აღდგენილი სახელმწიფოებრიობის დაკარგვა. რუსეთის მოდერნიზებული იმპერიამ ყველაფერი გააკეთა იმისათვის, რომ ქართველი ხალხის ოვითმეგობრივად ამოეშინა 26 მაისი. ამისათვის მან აამოქმედა მასობრივი ტერორის მანქანა და გამოიყენა ინფორმაციის ყველა არსებული საშუალება, თეთრი ლაქებით გაავსო საქართველოს ისტორია.

როგორც არ უნდა შეფასდეს მაშინდელი საქართველოს მმართველობა, ერთი რამ უდავოა, საქართველო დგამდა დამოუკიდებელ ნაბიჯებს, წინააღმდეგობებში იბადებოდა ჭეშმარიტება. ბევრი მოვლენა ჩვენთვის უცნობია, ან ახლებურ გააზრებას მოითხოვს. ისტორიკოსებს ჯერ კიდევ ჯეროვანად არა აქვთ შეფასებული 1917 წლის ნოემბერში გამართული საქართველოს ეროვნული ყრილობის მიერ აჩვენული ეროვნული საბჭოს მისია, რომელმაც უდიდესი როლი შეასრულა საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შექმნაში.

26 მაისს შეიქმნა სახელმწიფო, რომელიც საქართველოს მდიდარი ისტორიული ტრადიციის გაგრძელებად და პროგრესულ მოვლენად უნდა აღვიქვათ. მან გაამდიდრა ჩვენი წარსული. რესპუბლიკაში დამკვიდრდა მრავალპარტიული სისტემა, ჩატარდა საყოველთაო, ჭეშმარიტად დემოკრატიული არჩევნები, შეიქმნა მმართველობის ქართული პარლამენტარული სისტემა. 26-მა მაისმა ხელი შეუწყო ეროვნული მდიანობის და თავისუფლების იდეების აღორძინებას. დაზუსტდა საქართველოს საბედმწიფო სამღვდებო დამყარდა სა-

ერთაშორისო კავშირ-ურთიერთობები. საქართველო მსოფლიო საზოგადოებრიობის დღეა ნაწილმა სცნო ცალკე პოლიტიკურ სუბიექტად, ამან, კი ქართველობას განუშტკიცა რწმენა, რომ მას საკუთარი სახელმწიფოს შექმნა შეუძლია ყველაზე უფრო ურთულეს საერთაშორისო პირობებშიც კი.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს 1921 წლის 21 თებერვალს დამფუძნებელი კრების მიერ მიღებული საქართველოს კონსტიტუცია. კოჯრის ტყეებიდან უკვე ისროლენ ბოლშევიკური ზარბაზნები და მათ ქუხილში დამფუძნებელი კრება ამტკიცებს თანამედ-

როვნობისათვის ერთ-ერთ ყველაზე უფრო დემოკრატიულ კონსტიტუციას.

დღეს, როცა აღვნიშნავთ 26 მაისს, საჭიროა ღრმად გავანალიზოთ 1918-21 წწ. ისტორიის გაკვეთილები, რათა დაშვებული შეცდომები მომავალში აღარ გავიმეოროთ. ჩვენ წინ ახალი 26 მაისი გველის და ახლა სწორედ მის მოსაპოვებლად უნდა მივმართოთ მთელი ჩვენი ძალისხმევა.

ღმერთი იყოს ჩვენი მხარვედი, გაუმარჯოს დამოუკიდებელ საქართველს!

გამარჯვება ან სიკვდილი!

26 მაისს საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ გომიჯანიძემ, მადრიდში პრეზიდენტის 51 წლიანი მემორიალის დასრულების შესახებ განცხადება გააკეთა. მან აღნიშნა, რომ ეს არის ქვეყნის ისტორიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მოვლენა.

მოსახლეობის მიგრაციის შესახებ

სულეირი სივრცითი სივრცის განვითარების, მსოფლიო კულტურისა და საკუთარი თავისადმი სწორი დამოკიდებულებით რომ მიიღწევა, მისი სიცოცხლისუნარიანობისა და ფიზიკური ძლიერების საწინდარია, იმგვარი ძლიერებისა, აგრესიურობისა და ძალმომრეობისა რომ გამოიჩინოს, თორემ სად ძალმომრეობა და სად ჯანსაღი სული. არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ნებისმიერი ერთი კეთილდღეობა და სიკეთესი უნდა იყოს და მხოლოდ ერთი იმისთვის, თუ რამდენად ძალუძს მას წინასწარმხიანდობა და მომავლის მიმართ სწორი განწყობა. გონებრივად და ფიზიკურ ცხოვრებას არ დაუბრუნდეს, არ დაუბრუნდეს და უკუბრუნდეს. უკუბრუნდეს იმისთვის, რომ მისი ცხოვრება იმისთვის იყოს სასარგებლო, რომელიც მისი ცხოვრებისა და განვითარების საფუძველია. მძიმე საყოფაცხოვრებო პირობებში არ წყვეტდეს კონტაქტს ბუნებასთან, მიწასთან და ადამიანებთან. უნდა ვიცოდეთ, რომ ყველაფერი ანაბეზისად იმისთვისაა, რომელიც მისი ცხოვრებისა და განვითარების საფუძველია. მისი ცხოვრებისა და განვითარების საფუძველია. მისი ცხოვრებისა და განვითარების საფუძველია.

საუბედროსად ამ დღისათვის გარკვეულ უკუბრუნებას ვხვდებით ადგილი ჩვენში. ამა საუკუნის მეორე ნახევარში თითქმის მთლიანად დაიკარგა მრავალი სოფელი საქართველოს მაღალმთიან რაიონებში. ადგილი ჰქონდა მთის მოსახლეობის მასიური გადასახლება და მიგრაცია ბარში. საქართველოს იმედიანდელი მთავრობა ამ ღონისძიებას ეკონომიური მიზნებით, კერძოდ მთის მოსახლეობის არაპროდუქტიულობით ამართლებდა, რომელიც მთქმის მეტს იღებდა სახელმწიფოს ეკონომიკისთვის და დედა მიწისთვისაც სასარგებლოდ მიიჩნევდა, რადგან ამაში ხედავდა გარკვეული საყოფაცხოვრებო და სწავლა-განათლების საქმეში მათი ჩამორჩენისაგან თავის დაღწევის შესაძლებლობას. ამჟამად თვალსაჩინო გახდა ოდესღაც დაშვებული შეფიქრება და კიდევ შეუღებენ მთის ნასოფლართა ადგილებსა და ხეობებს დასახლებას. თანდათან რწმუნდებიან, რომ სახელმწიფოს დემოგრაფიული პოლიტიკა ნიადაგ უნდა ეყრდნობოდეს ღრმა სულიერ და არა წყინად ეკონომიურ საფუძველს, ვინაიდან მყარი და სტაბილური ეკონომიკა მხოლოდ სულიერ წიაღსვლაზეა გზით მიიღწევა.

სულეირი საფუძველზე აღმოცენებული ერთდღიანი მარტოვანი დემოგრაფიული პოლიტიკა ესაა სევა არა მინიმალად იოლისა და ხელსაყრელისაა, არამედ პირველად, ხელსაყრელია მნიშვნელობისა, ამ მნიშვნელობისა და ხელსაყრელია ქვეყნისათვის. ესაა გარდაიმპინელი, ფაუსტური პოლიტიკა, მორალის სფეროში სიკვდილთა შორის უმაღლესს, ბოროტების სიკეთედ გარდაქმნას რომ შეესაბამებოდეს. ოდესღაც, ზნეობის სფეროში, ბოროტებისთვის თავის არიდება და იზოლირება თუ იკვებოდა სიკეთედ, ღვსს, ფაუსტურ ხანაში, სიკეთის უმაღლესი ეტალონი აქტიური სიკეთე, ანუ ათავად ბოროტების სიკეთედ გარდაქმნა როგორც ინდივიდუალურ, ასევე სოციალურ პლანში. შესაბამისად ამისა დემოგრაფიის სფეროში და საერთოდ გარემოსთან ურთიერთობისას სიკეთის უმაღლეს ეტალონად ამჟამად მიიჩნევა არა კარგ მიწებზე დაფუძნება, მომთაბარეობიდან მდგრად ცხოვრებაზე გადასვლისას რომ ჰქონდა ადგილი, არამედ უფრო ადგილის საფარგულად ქცევა, მწირი, ან პირქუშ ბუნებრივ გარემოში სიცოცხლის ღირსების შეტანა. ორივე შემთხვევაში ადამიანის ღვთის თანაშემომქმედელი და არასრულყოფილის სრულყოფილი ხდება. შემთხვევითი როდია, რომ ყველაზე მაღალი სულიერების პერიოდი საქართველოში, ეპოქა მამარისა და რუსთაველისა გარემოს გარდაქმნისა და უფრო ადგილის საფარგულად გადაქცევის გასაოცარი მაგალითებით ხასიათდება. ამისათვის საკმარისია გავიხსენოთ მესხეთის შიშველ დამრეცებზე მოწყობილი სავენახე ტრასები, ქართული სოფლის მეურნეობის ეს ფანტასტიკური მოვლენა. ქართველმა გლეხობამ, ჯერ კიდევ მეორე მხედრობის საუკუნეში დაგვიანდა საქმით, რომ მორალს ადამიანის მოქმედებისა მნიშვნელობის მიწისთვის ათვისებასა და გარდაქმნაში და არა ღებურტირობაში, აყრასა და სხვაგან გადასახლებაში. ჩვენში დღით გერმანული ანდაზის გაჩენამდე იყოფნენ, რომ უდიდეს მხოლოდ მიწათმოქმედელი შვილები იყოს და არა მიწა.

ნაცვლად იმისა, რომ შორეული, მაგრამ ზნეობრივი და პრაქტიკული თვალსაზრისით რეალური მიზნები დაესახათ, დალოდებოდნენ ღრსს, როცა შესაძლებელი გახდებოდა საქართველოს მთების გზებით დაქსევა, საყოფაცხოვრებო მდგომარეობისა და განათლების სისტემის ადგილზე გაუმჯობესება და იმ სამეურნეო დარგების აღორძინება, რომელთა განვითარების საშუალებასაც მთა იძლევა, საკითხი უფრო სწრაფად და "იოლად" მოგვარდეს, მთის მკაცრი პირობებს ოლიგანევი შეჩვეული მოსახლეობის ნაწილი აპყარეს და ამით საერთოდ უარი განუცხადეს ამ ადგილებს, ღებურტირობა ჩაიდინეს მათ მიმართ, მაშინ, როდესაც რუსებმა სისხლი ჩაანთიეს ციმიბრის ათვისების საქმეში, რადგან ადგილზე, საქმე იგი, რუსეთის ძლიერების საწინდარად მიიჩნიეს. რაც ემიგრირა რუსეთისათვის, იგივეა საქართველოსთვის მისი მთიანეთი. მსგავსია მათი როგორც ზამთარ-ზაფხულის ხანგრძლივობა თანაფარდობა, ასევე დედა მიწის მცენარეული საფარც. ოღონდ ეგაა, რომ რუსები ოთხი საუკუნეა, რაც ახორციელებენ ციმიბრის დასახლებასა და ათვისებას, საქართველოში კი უხსოვარი დროიდან გათავისებულ პოზიციებში დამთბობს ჰქონდა ადგილი, პოზიციებისა, მტრებისთვის აუღებლად სიმაგრეს რომ წარმოადგენდა მუდამ. სწორედ მთებისა და მკვირთა მისა სიმტკიცე გარდაუწყვეტია ოდესღაც არაბებს, მონღოლებს, სპარსელებსა და თურქებს საქართველოს დამორჩილებისა და მასში სამუდამოდ დამკვიდრების იმედი. მხოლოდ ისტორიისა და კულტურის სუსტმა ცოდნამ და სახელმწიფო საქმეებში ჩაუხედაობამ, არცოდნამ იმისა, თუ სად ფიქრებს მთავარი პარტიკული ქართველი ხალხის ძლიერებისა, მისი სიჭაბუკისა და უკვდავების არტერია, განაზრახა იმედიანდელი ხელმძღვანელებმა ბარში ჩამოგასახლებინა ნაწილი მთის მოსახლეობისა. დედა მიწა მთებში და მკვირებს ამჟამად ის სტრატეგიული დანიშნულება, უწინ რომ გააჩნდათ. მაგრამ დაჰკარგავენი ისინი როდესმე ნიადაგ განმანახლებელ და განმანახლებელ ძალას, ესოდენ მნიშვნელოვანს ქართველი ერისათვის? მხოლოდ მთასთან ნიადაგ მოკინალი, მთასთან შეგუებული მოსახლეობა საწინდარი ქართველი ხალხის არდაბერებისა, მისი ენერჯის უმრეტობისა, საქართველოს ეკონომიურ პერსპექტივას ბარზე ნაკლებად მთები როდეს განსახლებდნენ. მხოლოდ მხოლოდ ადგილებზე საქართველოს მთიანეთი იძლევა ნაღვს განანტების მიქცევა-ღვინისა და მიწათმოქმედების დარგთა სრულყოფისათვის ჩვენში. ეს გახლავთ მნიშვნელოვანსა და მნიშვნელოვანსა, მაგრამ ამ რეგიონში ერთდღიანი გზა ეკონომიკის განვითარებისა და სტაბილურობისა. ეს გზა მარტოვანია, მორალურად გამართლებული, რადგან გარდაქმნას, წინააღმდეგობა დაძლევას ეფუძნება და ადამიანთა ნებელობის წყურთას განაპირობებს.

მაინც საკითხავია: რატომ არ დგას ჩვენში მეცხოველეობა მერაიებისა და მევენახეობის ღონეზე? იმიტომ ხომ არა, რომ მას ამ კულტურების მსგავსად საკავშირო მნიშვნელობა არ გააჩნია და გეგმების ჩავარდნისას არ ტყდება განგაში, ვინაიდან პასუხისმგებლობის გრძობა უფრო რესპუბლიკური მასშტაბებით იფარგლება და არ იშვის საშიშროება ზემოდან თითის დაქვევისა? სხვებზე უკეთ ჩვენ არ უნდა ვიცოდეთ თუ რა გვიჩრდება? განა არ გვაუწყებს ჩვენი დიდი ისტორიკოსი, ივანე ჯავახიშვილი თავის კაპიტალური შრომის, - ქართველი ერის ისტორიის პირველ ტომში, რომ უხსოვარი დროიდან კავკასიონის ქვედა ნაწილში მდებარეობდა ერთი განვითარებული მეტალურგიისა და მეცხოველეობის კერა, შავი ზღვის მთელს აუზს რომ ამარაგებდა მათთვის და რძის პროდუქტებით? ბავშვიც კი მიხვდება, რომ ამჟამადაც სოფლის მეურნეობის ეს დარგებია აქ ყველაზე პერსპექტიული. მაშ რაშია საქმე? განა იგივე მთები არ აღმართულან, იგივე ხალხი არ ცხოვრობს დღესაც? რამ დააყენა მთის მოსახლეობის მწარმოებლური ძალები და პროდუქტიულობა ევკის ქვეშ? მოხდა რაღაც, რამაც დაარღვია გარკვეული პარძონია და რომლის გასწორების ნაცვლად დაუშვეს უფრო დიდი შეცდომა და კეთილი საბაბი გააკეთეს ის, რაც ურიცხვმა მტერმა ვერ მოახერხა საუკუნეების მანძილზე, მამა-პაპათა სამკვიდრებელიდან აპყარეს მნიშვნელოვანი ნაწილი მთის მოსახლეობისა, ქართული მთების მშვენიერება, ზოგიერთი კულტურის გამო, საკავშირო მოახოვნილების გათვალისწინებით

რომ მოჰყავთ ჩვენში, საქართველო უარს ამბობს საკუთარი პური თავის დაკმაყოფილებაზე და მისი შემოზიდვა სხვა რესპუბლიკებიდან გვიხდება, მაგრამ ამ შემთხვევაში ერთის დანაკლისს, ან არტონებას, მეორის ნამატი ანაზღაურებს. რაც შეეხება მესაქონლეობასა და რძის პროდუქტების წარმოებას, არ არსებობს მიზეზი, რომ გაამართლოს, ან აანაზღაუროს ამ დარგების ჩამორჩენა ჩვენში, მთ უმეტეს, რომ ბუნებრივი პირობები-თა და ტრადიციის სიძველით არ ჩამოვდარდებით ამ სფეროში ყველაზე განვითარებულ ქვეყნებს. არა, ჭამა-სმის ხევაშია დიდი როლი მაღალპარკებს, თუმცა აქაც, რატომღაც მახსენდება ის, ვისზედაც უტყობია: "აპა, კაცი მჭამელი და მსმელი", კაცი, რომელსაც ინახად ჯლომაც უყვარდა და ხანგრძლივი მარტავაც ძალუძდა. მისგან კი ანაზღად იმისაც გადასწვდება ფიქრი, წარღვნის ჟამს ადამიანებთან ერთად ცხოველთა სახეობანიც რომ გადაარჩინა, თვლისმომჭრელი მყინვარების ფონზე წარმოიღებდა შრელი ჯოგობითა და თფირი ფარებით გადაპეტტული ალბინოები საძოვრები და ვხუდაც, თუ როგორ მოღვინს შებინდებისას სოფლის მალონა ნახირს, ვხედავ ცხვარში გარეულ მწყემსებსა და ბომბორა ნაგაზებს, მჯერა, რომ ამ ველზე უკეთ დედა მიწე სოფლიანთა კი არ იმსებოდა და ვფიქრობ: ამგვარი პასტორალური იდეოლოგია წარსულს არასოდეს ჩაბარდება. სწორედ ჩვენი ტექნიკის საუკუნეს უნდა მოეცოს მაღალმთიანი ადგილები გამაწინააღმდეგებელი ძალა. საქართველოს ბუნებრივი პირობების არგამოყენება, მართლაც რომ ცოცხალია. საქმისთვის თავის დაღვანა საჭირო, თორემ განა ჩვენში არ არსებობს პირობები იმისა, რომ გამოიყოს მოზრდილი ტერიტორია მსოფლიოს შინაურ ცხოველთა შორის ყველაზე ამორტივული, თუ გამოყვანილი მაღალი ღრსების მქონე ჯიშის შესანარჩუნებლად; თუ მოსაშენებლად და საერთოდ ზემოაღნიშნული დარგების მაღალ მიწიერულ ღონეზე დასაყენებლად? არ მიიღო ბუნებისაგან ის, რასაც იგი გათავაზობს იმგვარად, რომ არაფერი აკლებდა და თანაშემომქმედების გარდა არაფერი მოითხოვს შენგან, ეს ნიშნავს შეწყვეტო მასთან ნორმალური ურთიერთობა, გამოეშვა მსოფლიო ჰარმონიას.

ასე, რომ, არა ოლიგანევი დაწესებული საქმიანობის შეცვლას, არამედ ამ საქმიანობას შემოქმედებითად წარმართვაში მიხმარებას ძალუძს საქართველოს მთიანეთის ეკონომიური პერსპექტივის განამდივლება. ამას კი, უპირველეს ყოვლისა მთის ნასოფლართა სრული აღდგენა-განახლება და ამ საქმის მაღალ ღონეზე განხორციელებისათვის საშურო კაპიტალდაბანდება უნდა დაეღოს საფუძველად და ამასთან, გათვალისწინებული უნდა იქნას ქართული მთის მოსახლეობის ეთნიკ-ისტი... და ეკონომიურ-სამეურნეო თავისებურებები.

მთიანი საქართველოს ცხოვრებაში შეიმჩნეოდა და დღესაც შეიმჩნევა გარკვეული მრავალფეროვნება, მრავალ საერთოსთან ერთად მთის ცალკეულ კუთხეებისათვის დამახასიათებელი ცხოვრების განსხვავებული წესი. პირადად მე ყველაზე მეტად ცხოვრების მუშური წესი მომწონდა. ცნობილია, რომ ბახტრიონის ადებისა და მოძალადე სპარსელების გაუტეხისათვის მეფემ საზამთრო საძოვრებით დააჯილდოვა თუშები კახეთის ველისა და კავკასიონის მთების შესაყარაან. მან ასე მიმართა ბახტრიონის გმირს ზეზვა გაფრინდაულს: დაჰკა მართანი ცხენს და სადამდეც ირბენს, იქამდე მოგზომავეთ მიწას თუშებს. ასე ჩაეყარა საფუძველი ადვანს. აქედან მოყოლებული თუშები ზამთარ ბარში ატარებდნენ, ხოლო ზაფხულში საქონლიანად სახაფხულს სადგომებს მიაშურებდნენ ხოლმე მთებში. ამგვარად შეაწყვილეს მათ მთისა და ბარის ცხოვრების წესი, მესაქონლეობა და მიწათმოქმედება, რითაც კი არ დააკინინეს, არამედ განადილეს კიდევ საკუთარი სულიერი და ფიზიკური ძალები. თუშებმა პოეზიამ არაფერში დაუთმო ფშავ-ბეგსურულს; თუშები იყვნენ და დღემდე დარჩნენ მთიანი საქართველოს საუკეთესო მხედრებად. მხოლოდ ისინი არ იყვნენ საქართველოში უზანგებსა და უნაღვრს, მაგრამ ვერაფერი გადმოაგდებს მათ ცხენიდან, ან რომელი კოვბო შეედრება დალოცვლილ მოხდენილ ცხენზე ჯლომაში. ახჯარ-მუზარადი აროდეს გამოუყენებიათ თუშები ბრძოლაში, მაგრამ ბევრზე ნაკლებად როდი იქნენდნენ ხმალს. თუშური ციკლოპური კოშკები არაფრით ჩამოუვარდებიან ბევსურულ სოფელ-სიმაგრეებს, ხოლო სამეურნეო გამოცდილებით თუშებმა კიდევ გაუსწრეს მათ.

ხევისურებას შეეძლო თავის ღრზე მთის და ბარის ცხოვრების წესთა შეწყვილება. ხევისურულ ვაკეებს ნაკლებად დასახლებულია როდი მოქალაქე სამშობლოს წინაშე და საქართველოს მეფენი არც მათთვის დაიშურებდნენ საზამთრო საძოვრებს ბარში. მაგრამ ალბათ თავად ხევისურებს არ გასჩენიათ ამგვარი სურვილი. ხევისურების დიდი ნაწილი ხომ დათვიჯგირის გადასასვლელის მიღმა იმყოფება, ხოლო მთაშემოდან მას აწუნთის მაღალი გადასასვლელი ჰყოფს. ხევისურები ყველაზე შორს იყვნენ შეხილული მთებში, ბუნებრივი და სხვა დაბრკოლებებით ბარისაგან ყველაზე მეტად იზოლირებული. მათ მუდამ მტრობდნენ არავის ერისთავები, ბარისაკენ მისასვლელ გზაზე რომ ელბებოდნენ და ამოღ ცლილობდნენ დამორჩილებას მათსას და ერისთავობას ხევისურებში. ამიტომაცაა გასაგები მკვერთად ხაზგასმული მთის წესი ხევისურთა ცხოვრებისა და ვფიქრობ, ეს უნდა ყოფილიყო მიზეზი ახალმა დრომ და ზემოხსენებულმა შეცდომებმა ყველაზე მეტად ხევისურები რომ გადმოაგლო ბარად. ეს მიგრაცია ეგზომ მასშტაბური არ იქნებოდა თუშების აღმად ხევისურებსაც მდებარეობდა რომ შეეჯერებინათ მთისა და ბარის ცხოვრების წესი. და ან სულაც, იმ დამონახლების ნაცვლად, მრავალი მათგანი სურვილის წინააღმდეგ რომ განახორციელეს, უმჯობესი არ იქნებოდა თუშების ისტორიული მაგალითის გათვალისწინებით, მთიდან მოუწყვეტლად შეეჩვიათ ხევისურები ბარის ცხოვრებისათვის? ასეა თუ ისე, მასთან დაკავშირებით უმთავრესი პრობლემა დღეს მთის ყოფილი მოსახლეობის უკუმიქცევა და ნასოფლართა აღდგენაა. ხოლო მესაქონლეობისა და სხვა პრობლემების წარმატება ამ პირველადი სასიცოცხლო პრობლემის განხორციელებაზე იქნება დამოკიდებული. სულ ერთია, გამოიყენებენ თუ არა კავკასიონის როგორც ჩრდილოეთ, ასევე სამხრეთ მთიანეთს საქართველოს განვითარებული მესაქონლეობის ქვეყნად გადაქცევისათვის, თუშური ცხოვრების წესს დაწერავენ ამისათვის, თუ სვანურსა და ხევისურულს, დაქსელებენ თუ არა საქართველოს მთებს გზებით ზაფხულისა და ზამთრის საძოვრებს შორის და საერთოდ მთასა და ბარს შორის უფრო მიზანდასახული და სწრაფი მოქმედებისათვის, გამოყოფენ თუ არა ამისათვის ავტომობილების საშურო რაოდენობას, მოახდენენ თუ არა სტუდენტებისა და სამხედროების მასსიურ სახაფხულს მოზიანიზებას გზების, გერმების, საცხოვრებლების, რძის ქარხნების და ა.შ. მშენებლობისათვის როგორც საზაფხულო, ასევე ზამთრის საძოვრებზე, რათა რძის ნებისმიერი ნაწარმის წარმოება ადგილზე ხორციელდებოდეს და საერთადაც იქედანვე იგზავნებოდეს. ადგილობრივ ტრადიციებს და საბჭოურ ტექნოლოგიას დაეყრდნობიან მხოლოდ, თუ იმგვარი განვითარებული მეცხოველეობის მქონე ქვეყნების გამოცდილებითაც აღიჭურვიებიან, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს სსრკ-ს ჩრდილოეთ რაიონებში მიღებულნი. /შავის სიმიკაცობის მთები არ ჩამოუვარდებიან არც მთიანეთის ჩრდილოეთ, როგორცაა შევიცარია, არგენტინა, ინდოეთი, პაკისტანი და ა.შ., საკუთარი საქონლის გამრავლებას და ელოდებიან, თუ საკითხის მიწიერულ ღონეზე შესწავლის შემდეგ, საქმის დასაჩქარებლად ერთბაშად მრავალ სულ მსხვილ და წვრილგუნა საქონლს შეისყიდონ ზემოხსენებული ქვეყნებიდან /უმთავრესად მთის ჯიშებს/, მოსახლეობის დასაინტერესებლად შემოიღებენ თუ არა ორმაგი ანაზღაურების წესს, როგორც ეს ს

ინფორმაციის მისაღებად, მშენებლობის და განუყოფელი კოორდინაციის შეგრძნება, მათი მოსახლეობას რომ გააჩნია.

2. დაგვიკარგავს პარლამენტი, რვალიც მტკიცედ ნაჭველი ქართლის შეგრძნება, ვინაიდან ვერ შეგვივინა, რომ მთის სოფლების დასარტყვით დაიწყო სიტყვიერი-ბისა და პოეზიის ის მღვდელი ნაკადი, რითაც მთის მოსახლეობა პერმანენტულად ამდღე-რეზბა ქართულ ენასა და ლიტერატურას.

3. მაგრამ ეს ვაჟკაციური პოეზია მთისა ხომ წარმოუდგენელია იმ თავისუფლების-მოყვარეობის, იმ დაუმორჩილებელი სულის გარეშე, მის შემქმნელ ხალხს რომ გააჩნია და რის გამოც ვერც შინაურებმა დააღვეს ოდესღაც თავის ბატონობის უფელი და ვერც გარეშე მტრებმა დაიმორჩილეს იგი? ჭეშმარიტი ლიტერატურა ხომ არ არსებობს თავისუფ-ლების, გულისნაღებისა და ნააზრების უშიშრად და თამაშით გაცხადების გარეშე, რადგან არა ხმაჩაკმენდელი ყმებისა და ლაჩრების, ოდითგანვე ვაჟკაცების საქმე ყოფილა იგი.

4. მაგრამ ეს თავისუფლებისმოყვარეობა და ქედუხრელობა ხომ პირშია იმ ამად-ლებისა, მთას რომ ახასიათებს? მამ თავისუფლებისმოყვარეობასთან ერთად დაგვიკარ-გავს ყოველივე ამადლებული შეგრძნება, რადგან მთებშია კონცენტრირებული უჩვეულო სიზვიადე, სიწმინდე, სილადე, მონუმენტალური მშენებლობის, აღფრთოვანების, გან-ცვიფრების, სუბილქისა და უსაზღვროების განცდის შესაძლებლობანი. თუ ბუნება ზღვას-თან გენიალური ფრმწერია, არანაკლებ გენიალური მოქანდაკეა იგი მთებში. უფრო მე-ტიც: არსად ისე არ იგრძობა ექსპრესიულობა დედამიწისა, მისი მისწრაფება აზვებდეს საკუთარ ბუნებაზე, ამადლებს საკუთარ თავზე, გაწყვიტოს ზღვართა ბორცვები და მის-წვდეს ვარსკვლავებს, როგორც მთებში. ოდესღაც ცისკენ ატყორცნილი გრანდიოზული ცეც-ხლოვანი მასსები ცეცხლადვე მოგზავნე დედამიწისა, გასაოცარ შესტებად გაიყინენ. ყალყზე შედგარნი და გასაფრენადგანზადებულნი, თუცა ვერ მოსწყდენ მიწას, მაგრამ სამუდამოდ აღიბეჭდეს საკუთარ თავზე აზვებების დაუკლებელი წყურვილი.

არა, ქართველ კაცს არასოდეს მოებზრდება სიმაღლებთან ჭილიდი, არ გაუნდლდე-ბა უკიდევანობის გრძობა.

ვერა და ვერ დათმობს ქალაქი ვარსკვლავებთან სიახლედეს. საკუთარი თავისადმი არ გაუცხოვდება იგი და ზურგს არ შეაქცევს გულისწარმტყვევებელ მშენებლებს მთები-სას, საკუთარი ფრების ამ მარტლავ განუყოფელ ნაწილს.

20.V. 1984წ.

მერაბ კუჭავაძე

ნატო

ჩრდილოეთ ატლანტიკის ხელშეკრულების კავშირი

1949 წლის 4 აპრილს ვაშინგტონში დასავლეთ ევროპისა და ჩრდილოეთ ამერიკის 12 სახელმწიფოს საგარეო საქმეთა მინისტრებმა საფუძველი ჩაუყარეს ჩრდილოეთ ატლანტიკის ხელშეკრულების კავშირს. /ნატო/ თავდაპირველად მასში შევიდნენ: აშშ, კანადა, დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი, იტალია, ბელგია, ნიდერლანდები, ლუქსემბურგი, დანია, ნორვეგია, პორტუგალია და ისლანდია. 1952 წელს კავშირში გაერთიანდნენ საბერძნეთი და თურქეთი. 1955 წელს - დასავლეთ გერმანია, ხოლო 1981 წელს ესპანეთი.

თავისი არსებობის 40 წელიწადზე მეტი ხნის განმავლობაში ნატომ ბევრი ორგანი-ზაციული და თვისობრივი ხასიათის ცვლილება განიცადა. არ შეცვლილა მხოლოდ ერთი, დღიდან დაარსებისა იგი ისწრაფდა შექცეობაში კომუნისტური შეჭრა დასავლეთ ევროპაში და თავიდან აეცილებინა ბირთვული კატასტროფა. ომის შემდგომ პერიოდში ნატოს სარდ-ლობამ სწრაფი და გონივრული მოქმედებით დაახლოებით ოცდაერთჯერ შეაჩერა კრემლის აგ-რესია. ამიტომ სრულიად ბუნებრივია, რომ დასავლეთ ევროპის საზოგადოების უმრავლეს-სობა ნატოში ხედავს მშვიდობისა და საკუთარი განვითარების გარანტიას.

ჩვენი პატარა მიმოხილვა არ იძლევა საშუალებას კავშირის ცხოვრების ყველა ას-პექტი რომ განვიხილოთ. თქვენს ყურადღებას მხოლოდ ბლოკის დღევანდელი მდგომარეობის მომენტზე შევჩერდებით.

როგორც ცნობილია სსრკ-აშშ-ს მომავალი შეხვედრა ითვალისწინებს ორივე ქვეყ-ნის სტრატეგიული შეიარაღების 50 პროცენტით შემცირებას, რაც ბუნებრივია არსებით კორექტირებას შეიტანს ვარშავის ბლოკსა და ნატოს სამართლო პოტენციალის შეფარდება-სთან. ნატოში ასეთი აზრია: საჭიროა მოსკოვ-ვაშინგტონის შეთანხმების ფონზე "არა-აკრძალული" იარაღის განვითარება. კერძოდ, მოძველებული ბირთვული რაკეტა "ლანსის" /რადიუსი 70 მილი/ შეცვლა ახალი რაკეტით /დასაშვებია 500კმ-მდე რადიუსის მოქმე-დების/. აზრი ერთია, ხოლო კონკრეტულად კი ამის გაკეთება არავის სურს. დაბნეულო-ბა გამოიწვია დასავლეთ გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრის ჰანს-დიტრის გენშე-რის განცხადებამ:

"გამორჩეული უნდა იყოს ერთი სახეობის შეიარაღების შეზღუდვის კომპენსაცია სხვა შეიარაღებით". გენშერი პირველ რიგში ორივე გერმანიის გაერთიანებაზე ფიქრობს და ცდილობს, რომ მოსკოვი არ გაახლდეს. ნატოს ხელდასმულია საწყევლად ეს აზრი გაი-მეორა ბელგიაშიც და პოლანდიაშიც. მასშალადმე შეიარაღების ახალი კონცეფციის შესა-ხებ ნატოში ერთსულვდება არ არის.

არის სხვა ხასიათის წინააღმდეგობაც. ნატოს წევრები კამათობენ იმის თაობაზე თუ ვინ რამდენი თანხა უნდა შეიტანოს კავშირის საღარიბო. შეგახსენებთ, რომ ვაშინ-გტონის შეიარაღებაზე ხარჯავს თავისი ეროვნული შემოსავლის 6,6 პროცენტს, დაახლოე-ბით სამჯერ მეტს ვიდრე იტალია, დანია, კანადა. ამიტომ ამერიკელები წინადადებებს აძლევენ მოკავშირეებს, რომ სამხედრო ხარჯები 3 პროცენტამდე მაინც აიყვანონ. ეს ის ხარჯებია, რომლებიც ხალხის ცხოვრების ღონეზე არავითარ გავლენას არ ახლენენ. შედარებისათვის ავღნიშნავთ, რომ საბჭოთა კავშირი შეიარაღებაზე ხარჯავს ერთიანი ეროვნული შემოსავლის 25 პროცენტს, მაშინ, როდესაც იგი ეკონომიკის სიბღვირით მსოფ-ლოს მე-7 ქვეყანაა ბრახილის შემდეგ. ცხოვრების ღონით კი საშუალო საბჭოთა მოქა-ლაქე მსოფლიოს ხალხებს შორის მე-6 ადგილი იმყოფება. ამერიკელებმა შეინიშნებზე ევ-როპელი ექსპერტები თავს იმით იმართლებენ, რომ კავშირის პირადი შემადგენლობის 90 პროცენტი, ტანკების 85 პროცენტი, არტილერიის 95 პროცენტი და თვითმფრინავების 80 პროცენტი ნატოს ევროპელმა წევრებმა გამოყვეს. თუმცა არც 'ის უნდა ვიფიქროთ, რომ ნატოს შიგნით ასეთი მსუბუქი კამათი რაიმე განხეთქილებას იწვევდეს. იგი კვლავ რჩე-ბა უაღრესად მობილურ და მონოლითურ ორგანიზაციად.

განვიხილოთ პროცესიდან გამომდინარე ნატოს ექსპერტების აზრი მომავალში მოსალოდნელია დასავლეთ ევროპიდან ამერიკელ ჯარისკაცთა გაყვანა. პენრი კოსინჯერი და ზიგინევი ბეჟინსკი ფიქრობენ, რომ ევროპიდან საჭიროა 100 ათასამდე ამერიკელი სამხედრო მოსამსახურის გაყვანა, რაც აუცილებლად აამაღლებს ევროპელთა სამართლო სულს და აღარ იქნებიან ამერიკელთა იმელები. მათ მხარი დაუჭირეს საფრანგეთ-დასავლეთ გერმანიის აერომობილური დივიზიის შექმნის იდეას, რომელიც მხოლოდ მოიერიშე შეველ-მფრენა და ჯავშანსატანკო ბრიგადებისაგან შეიქმნება.

ამერიკელთა წასვლის შემდეგ საჭირო გახდება ადგილობრივ კადრებზე დაყრდნობა, თუნდაც იმდენი, რომ ვარშავის პაქტს ნატოსთან შედარებით სახმელეთო ჯარებში 5:2-ზე აქვს უპირატესობა. აქ ისინი პრობლემებს აწყდებიან. ნატოს ქვეყნებში ცუდი დემო-გრაფიული ვითარებაა განსაკუთრებით დასავლეთ გერმანიაში; რომლის 500 ათასიანი ლაშ-ქარი ბლოკის წინა ფრონის დამრტყმელი ძალაა. თუკი გერმანელთა გამრავლება ასეთივე დაბალი ტემპით წავა 90-იანი წლების შუა პერიოდში, მათი არხია 335 ათას კაცამდე შემცირდება. ასეთივე ვითარებაა ბლოკის სხვა ქვეყნებში. მაგალითად: ბელგია აპირებს დასავლეთ გერმანიიდან გააყვანოს თავისი 30 ათასიანი ჯარი. პარიზი ტრადიციულად მეტ ყურადღებას უთმობს თავის ბირთვულ პოტენციალს ვიდრე სახმელეთო ჯარს. იმის გა-მო, რომ ღონიერი ფიქრობს თავისი ბირთვული არსენალის გაუმჯობესებას მკირადადირებული "ტრაიდენტის" სისტემით, შესაძლოა მნიშვნელოვნად შეამციროს თავისი 56 ათასიანი რეინის არმია.

საერთაშორისო ურთავლესი წევრები ფიქრობენ ზომიერად შეამცირონ სამხედრო ხარჯები. მხოლოდ იტალია, ლუქსემბურგი, ნორვეგია და თურქეთი აპირებს ხარჯების გაზრდას.

მიიღებს თუ არა ნატო თავის რიგებში ახალ წევრებს? ასეთი კითხვა პერიოდულად წამოიჭრება ხოლმე ბრიუსელის მახლობლად ევერში, სადაც ბლოკის შტაბ-ბინაა განლა-

გებული. არის ვერსია, რომ ერთიანი გერმანია შევიდეს ნატოში, ამაზე ვორბარცხვა არაოფიციალური თანხმობა განაცხადა. კომუნისტისაგან განთავისუფლებული უნგრეთი სე-როზულად ფიქრობს კავშირში შესვლას უკვე კარგა ხანია ნატოს ექსპერტების ყურად-ღებას იბყრობს ისრაელის მაღალკვალიფიცირებული და მობილური შეიარაღებული ბალები. ხმელთაშუაზღვის აუზში ახლახან დაწყებულ ნატოს სამხედრო მანევრებზე მიწვეულია ის-რაელის მეთვალყურენი. ასეთი მიწვევები ებრაელ სპეციალისტებს აღრცე ჰქონდათ. რაც შეეხება საბჭოთა კავშირის კოლონიებს, აქ საკითხი უფრო რთულად დგას. ჯერჯერობით მხოლოდ "თეორიულად" განთავისუფლებულმა ლიტვამ განაცხადა, რომ იგი მტკიცედ დაიცავს ნეიტრალიტეტს. საქართველო ამ საკითხს დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ გა-დაწყვეტს.

დასასრულს გვინდა ავღნიშნოთ, რომ დემოგრაფიული, პოლიტიკური და ბიუჯეტური პრობლემები, მოსკოვ-ვაშინგტონის მომავალი შეხვედრის მოსალოდნელი შედეგები, ნატოს რთულ მდგომარეობაში აყენებს. როგორც ჩანს, მას მოუწევს ძალდა ახალ ბალანსირებაზე ფიქრი. მომავალი რთულია, მაგრამ მისი წევრები ოპტიმისტურად არიან განწყობილი. ნატო იყო, არის და იქნება შესანიშნავი კავშირი, რომელმაც კავშირითა და თავიდან ააცილა ბირთვული კატასტროფა-სარდლობის გენერალური მდივანი მანფრედ ვერნერი, აანა-ლინგბლა რა კავშირის როლსა და დანიშნულებას ჩვენს პლანეტაზე აღნიშნავდა: "ნატო თავის ღვიფრ მოვალეობას შესასრულებს მანამდე, სანამ იარსებებს საბჭოთა იმპერია და კომუნისტის საფრთხე". თუკი ნატოს გენერლები კრემლის ანკეცებს არ წამოეგვიან და სერიოზულ სტრატეგიულ შეცოლოებს არ დაუშვებენ, მაშინ ბლოკი მომავალშიც იგივე როლს ითამაშებს, რასაც აქამდე დიდი წარმატებით ასრულებდა.

1. სტაბ თავის პროგრამულ მუხლში აუცილებლად ადგის საქართველოს ნატოში გაერთიანებას /რედაქცია/

მერაბ სიხარულიძე

INTERNATIONAL AMINISTY

საერთაშორისო ორგანიზაცია „INTERNATIONAL AMINISTY“ (საერთაშორისო ანინს-ტია) იბრძვის სინდრის პატიმართა მიმართ სამართლიანობის აღდგენისათვის, განსა-კუთრებით რეპრესიის ისეთი ფორმების აღმოსაფხვრევად, როგორც არის ცხებებში წა-მება, სამედიცინო ფსიქოლოგიური გემომედეგება, დახვეწება და სხვა.

საბჭოთა იმპერიის სამართადაცემველი ორგანოები წლების განმავლობაში უარ-ყოფდნენ ამ ორგანიზაციის საქმიანობას და მნიშვნელობას. მიუხედავად ამისა, სსრკ-ს კეთილი ნების ადამიანები სოლიდარობას უცხადებდნენ "INTERNATIONAL AMINISTY"-ს, ამავე მეტყველებს ის ფაქტი, რომ სსრკ-ს 100-ზე მეტი მოქალაქე აღნიშნულ საზოგადო-ებშია გაერთიანებული.

იმის გამო, რომ სსრკ-ში საჭიროად აღიქვამდნენ ჰქონდა მასობრივი ხასიათი, გან-საკუთრებით პოლიტიკურ და "სინდრის პატიმართა" მიმართ, საქმიანი ვიზიტით ჩამოვი-და "INTERNATIONAL AMINISTY"-ს გენერალური მდივანი იენ მარტინი. მისი ჩამოსვლა განა-პირობა იმ ფაქტმა, რომ სსრკ-ში, მიუხედავად იმისა, რომ 1988 წელს გამოქვეყნებული იქნა სისხლის სამართლის პროცესის ახალი საფუძველები, რომელიც 18-დან 6 პუნქტამ-დე იქნა დაყვანილი სიკვდილით დასჯა მშვიდობიან პერიოდში, მისი განხილვა სსრკ უნდადებდა საბჭოთა გადადამო გაურკვეველი ვადით, მაშინ როდესაც პროცესის გამოქვე-ყნებიდან დღემდე სსრკ-ში სიკვდილით დასაჯა 31 მოქალაქე, მათ შორის 4 ქალი და ორი 60 წელს გადაცილებული მამაკაცი. 1989 წელს კიდევ ბუთი პიროვნება იქნა დას-ჯილი სიკვდილით. ეს მონაცემები აღბათ არ არის სრული, რადგან საბჭოთა ოფიციალურ პირთა საუბარში გამოითქვამდნენ, რომ სიკვდილით დასჯის საერთო სტატისტიკა სსრკ-ში გასაჩივრებულია.

სიკვდილით დასჯის იურიდიული ნორმები ბევრ ცივილიზებულ სახელმწიფოში გაუქ-მდა. 1987 წელს გერ-ში გაუქმდა სიკვდილით დასჯა, 1988 წელს - პოლონეთში, 1989 წლიდან სიკვდილით დასჯა აღარ არსებობს უნგრეთსა და ჩეხოსლოვაკიაში.

აღსანიშნავია, რომ რუმინეთში სიკვდილით დასჯა აკრძალული იქნა 6. ჩაუშესკუს დახვერების შემდეგ. იენ მარტინმა ჟურნალისტებთან საუბარში განაცხადა: "მიუხედავად იმისა, რომ ჩაუშესკუს რეალური დანაშაული მიუძღვის რუმინელი ხალხის წინაშე, მისი გასამართლების ფორმა და ფიქრ სასჯელის ნორმაც არაბიბლიკური და არანდემოკრატიული იყო."

სსრკ-ში პოლიტიკური პატიმრების წინააღმდეგ რეპრესიის ისეთი მეთოდი, როგო-რიც ფსიქიატრიულ საავადმყოფოებში სამედიცინო საშუალებებით მავნე გემომედეგება, აშშ სახელმწიფო მდივნის თანამდებზე ადამიანთა უფლებების დაცვის საკითხებში რ. შიფტერმა შეათასა, როგორც აღმსოფთაებელი და მსოფლიოს კეთილი ნების ადამიანო-ბისათვის მიუღებელი ფაქტი. მანვე დასძინა - "ჩვენთვის ცნობილია, რომ სსრკ-ში უკა-ნასკენდ ბანს 25-მა პატიმარმა განიცადა აღნიშნული გემომედეგება. არის შემთხვევები, როდესაც პოლიტიკურ პატიმართა წინააღმდეგ გამოიყენება სისხლის სამართლის მუხლები, რომლებიც ხდება მათი პოლიტიკური ხასიათის ბრადებება შენიღბვა, ასეთ შემთხვე-ვებს ადგილი ჰქონდა ზოგადად კიბორჩაის, ადელსანდრე გოლვირის, ბორის ბოლოკოვის და სხვათა წინააღმდეგ."

საქართველოს ოპოზიციური ძალები დიდ ყურადღებას უთმობენ პატიმართა უფლებების დაცვას. სწორედ მათი ხელშეწყობით გაიმართა პერმანენტული მიმხილვის აქცია ქ. რუს-თავის №1 კოლონიაში. აქციის მონაწილეები აყენებენ შემდეგ მოთხოვნებს: 1. შეიქმნას იურიისტებისა და საზოგადოებრივობის წარმომადგენელთაგან კომპეტენტური კომისია, რომელიც გამოაკვლევს უდანაშაულოდ დასჯილ პატიმართა საკითხს; 2. გაუქმდეს სიკვდი-ლით დასჯის კანონი; 3. დაიშვას: საამნისტიო შეღავათები ანსარულწიფავანთა, ინვა-ლიდთა, ქვად და მოზუნე პატიმართა მიმართ. მათ მიერ წამოყენებული მოთხოვნები 120 კაცის ხელმოწერით გადაეცა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხელ-მძღვანელობას, კერძოდ რომან გვერცაძეს, სათანადო უწყებები, იმედია, გაითვალის-წინებენ აღნიშნულ მოთხოვნებს, მიიღებენ მწიფობივად გამართლებულ, ობიექტურ გა-დაწყვეტილებებს.

კოტე ჩიგოვანიძე, გოგია მელიქიძე

ავლანუკი მომონებები

სამი დღე-ღამე ქაბულში, აეროპორტის გვერდით, გამანაწილებელ პუნქტში გავა-ტარე.

ცალ მხარეზე ერთმანეთს მიჯრილ-მიშენებული მიწისფერი სახლები, ვიწრო ფანჯ-რებით, რომლებიც შორიდან უფრო სათაფრებს მოგაგონებს. მეორე მხარეს, ასაფრენი ზოლის იქით, დაბალი კლდოვანი მთები - უდაბნოს ხროკის გაგრძელება, დამის სიბნე-ლში მანათობელი ტყვიების ჯერით და აფეთქებული ჭურვებით განათებული მწვერვალებ-ის იღვმელი სიწარმბაცე; და ახალბედიმ არც გინდა წარმოადგინო, რომ აქ ისევ არის, რათა მოკლან.

ბინა კარვებში მიგვიჩინეს. არც სკამები და არც საწოლები. იატაკი საესეა მტვრით. დეკემბრის ყინვა ამ მაღალ ზეგანზე თავისას შვრება. გვცვივა და ერთმანეთს ვეკვრით. დღისით გვაყენებენ რიგში, კიბხულბუნ სიას, სხვადასხვა პროფესიებიდან ჩამოსული ოფიცრები იჩივენ ჯარისკაცებს, მიჰყავთ, რათა შეავსონ დაჭრილნი, დახო-ცილთა და დემონიზირებულთა ადგილები. გამანაწილებელი პუნქტი ყველაზე მეტად აუტა-ნელი სიცივით დამამახსოვლდა. ვნატობდი რაც შეიძლება მალე მოგვორებოდი ამ მტვრი-ან ყინვას. მეოთხე დღეს დილით ბედმა გამიღიმა; მახსოვს, მოვიდა უფროსი ლეიტენან-ტი და მძღოლები მოიხთოვა. კაპიტანმა, რომელსაც ხელე ჰქონდა ჩვენი სია - მონაცე-მები და გარკვეულწილად ჩვენი ბედიც, რამდენიმე ჯარისკაცთან ერთად მეც დამასახე-ლა.

ვერტმფრენით ერთი საათის ფრენის შემდეგ სამხედრო აეროპორტში აღმოვჩნდი. გვიბარეს, რომ ეს არის სოფელი ბაგრაში, სოფელი მე იქ არ მინახავს. იყო მრავალი ეკალხლარმთმომოვლებული სამხედრო ბანაკები, მზებზე გახუხუბული ღეგა კარვები და სწორ ზოლად ჩამწყრივებული საბრძოლო ტექნიკის რიგები. მთელ ამ შემოგარენში ერთადერთი ქვიტიკრის შენობა იღვა. შემდეგ მე რამდენჯერმე წილად მხედდა ამ ქვიტიკრის სახლში დამის გათვვის ბედნიერება. ეს იყო ჰაუპტგახხტი - თავისი მაღალი მესრითა და სამი- /დასასრული მე-4 გვ/

დასასრული

ნელებებით, ცემითა და გრძელი კროსებით სახელგანთქმული. ღვიზის ცენტრში გაგვანაწილეს და ერთმანეთს დაგვამოხეს. ნაწილი, სადაც მე მოხვდები აეროპორტიდან რამდენიმე კილომეტრით იყო დაშორებული. დაიწყო ჩემი ნამდვილი ჯარისკაცული ცხოვრება.

აქ სულ სხვა კატეგორიებით იზომება ადამიანი. თავზე ხელაღებულია და თავზე-ლობა-ეს ის თვისებებია, რომელნიც ყველაზე მეტად ფასობენ. რამდენიმე დღე დამჭირდა იმისათვის, რათა ალღო ამელო ახალი ყოფისათვის და სულიერად მოვრგებოდი სინამდვილეს. არასოდეს არ ვყოფილვარ ზეიდანობით გატაცებული და ყოველთვის რეალური ადგილი ვუყურებდი სამყაროს, მაგრამ ამ ყოფაში მოხვედრილი უცეცხველი და დავიბნედი, რადგან იქ, სხვა რეალობაა და აქ კი სულ სხვა, ეს არის ორი სხვადასხვა სინამდვილე - ერთი დახვეწილი ინტელიგენტს გავს, მოხერხებულს, მეორე პირდაპირი, უხეში და პირველყოფილი.

ყველაზე ძნელი ჯარისკაცისთვის პირველი ბრძოლის გაატანაა. ეს არის შემზარავი თავგზაურელობა. არ იცი რა აკეთო. ეს არ არის შიში, არამედ - ისტერიული დაბნეულობა. შიში მერე მოდის.

სულ ორი კვირის ჩასული ვიყავი პირველ შეტაკებაში რომ მოხვდები. ღამით შემზარავმა ხმამ გამომაღვიძა. კარავში ქაოსი იყო. ჯარისკაცები იარაღით ხელში გარშედნენ გარეთ. წამებში ჩავიცვი და გავვარდი. რამდენიმე ადგილას ჭურვი აფეთქდა. თავგზა ამებნა, არ ვიცოდი სად წავსულიყავი. ნაწილი ჯარისკაცებისა იქით გარბის, ნაწილი - აქეთ. სიბნელეში ერთ ჯგუფს აველდენი. თავზე წვილით გადაგვიფრინა რეაქტიული ჭურვი და ათობე მტერზე დავცა, არ აფეთქდა. გაიზუზუნეს ტყვიებმა. დაახლოებით, მხუთმეტრი წუთის შემდეგ სროლა შეწყდა. სანგრებში ვისხედით. მოპირდაპირე მხარეს ციხის მსავალი ყიშლაყი იდგა. იქედან გვესროლეს თურმე. ჯავშანტანსპორტი-ორთა პროექტორების სინათლის წვილი ნაკალი ზვერავდა ყიშლაყის რუხ კედლებს. აღარ ისროლდნენ. სოფელი ავებელთად განაბულიყო. აზიური საცხე მთავრე და პროექტორის შუქი ეგინა არემარეს. ერთი საათის შემდეგ მოტომსროლეთა ლეგიონი შემოერთდა ყიშლაყს. მიფრინდნენ საბრძოლო ვერტიფრენები, რომელნიც ბალიან წააგვანან მფრინავ ხვეიკებს. ჩვენ ნება დავგვრეთ სანგრებიდან ამოვსულიყავით. "კამაზ"-ის კაბინაზე ავმვერი, რათა კარგად მიცქირა ბრძოლის სცენისათვის. ჩემთან ამოვიდა კიდეც ორი ჯარისკაცი, ორივე ჩემი ოცუელიდან, ორივე "დედუშკა". წინ ხმის გამაძლიერებელი რადიოსი გაპყვიროდა სპარსულად. ვკითხე და ვალოდიამ ამისხნა, რომ ასეთ სიტუაციაში სოფელს მოუწოდებენ, ღუმინები ჩავგვებარეთ.

- მერე, ჩააბარებენ? - დავინტერესდი მე.
ვალოდიამ დაცინვით გადმოხედა და მიხარა:
- როდის იყო უიარაღო იარაღიანებს იჭერდნენ და აბარებდნენ.
რიზრაზზე ვერტიფრენებმა დაიწყეს შტურმი. ესროლდნენ სოფელ რაკეტებს. ფრთებზე და შტურმანთან დამონტაჟებული ტყვიამფრქვევები განუწყვეტლივ კაკანებდნენ. ადამიანების ღილი ჯგუფი ყიშლაყიდან გამოვარდა თავგზააბნეული. სანამ გამოირკვეოდა, რომ ისინი უიარაღო იყვნენ, რამდენიმე მათგანი ცეცხლმა მოკლა.
ყველამ გამეცვლა სიბრაღის გრძობა. თვალები ცრემლით ამევსო. ჯერ კიდევ არ ვვარგოდი ჯარისკაცად. მაღლად შევხედე გვერდით მჯდომ და თვალები მოვიწმინდე. ორივე კმაყოფილი სახით უყურებდა ამ სურათს. ვალოდი ჩემსკენ მოხრუნდა და აღტაცებულმა წამოიხაზა:
- ბიჭები იხდიან ინტერნაციონალურ ვალს!

და მე მომეჩვენა, რომ ის უფრო უყურებდა ჩვენ წინ სამას მეტრში მიწაზე დაწოლილ ფეხსნებს, რომელნიც ტყვიამფრქვევებისა და ავტომატების ჯერით შლიდნენ სახლების თხის კედლებს.

გოგა დვინაშვილი

პირველი საჭოთა კავალი

ცნობილი მარტალიდებელი მკვლელი, სამართალდამცველი, რსფსრ - სახალხო დეპუტატი მამა გლეზ იაკუნინი, არც თუ ისე დიდი ხანია ატარებს ერთ საკმაოდ ეგზოტიკურ წოდებას - სახეირო მოსამსახურეთა სოციალური დაცვის კავშირის "სპეც" -ის მთავარი კაპელანი. რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია მამა გლეზი პირველი საბჭოთა კაპელანია, ამიტომ მოკლე მისი ახალი საქმიანობის შესახებ.
როგორც თვითონ აღნიშნა მისი კაპელანად დანიშვნა სიმბოლურ ხასიათს ატარებს და რომ თვით სიტყვა "კაპელანი" პირობითია, რომ ძველ რუსულ არმიასი არსებობდა პოლკის მღვდლის ინსტიტუტი. აქ სასულიერო პირები არანაკლებ გმირობას იჩენდნენ ბრძოლებში და იღუპებოდნენ მეტროლებთან ერთად. დღეს კი მამა გლეზის კაპელანობა ნიშანია იმისა, რომ შეიარაღებული ძალების პოლიტიკური განვითარება ადგილი უნდა დაუთმონ რელიგიას, რომელიც შესაძლებს არმიასი მდგომარეობის გაჯანსაღებას. "აქ, - არმიასი უნდა გვყავდეს ყველა სარწმუნოების მსახური, - ამბობს მამა გლეზი - ისე, რომ არც ერთი სარწმუნოება არ უნდა იქნეს დავიწყებული. ახლა რთვა ასე გამწვავდა ერთმანეთს ურთიერთობა, რელიგია არმიასი შემოიჭრებოდა როგორ შეასრულებს."
რაც შეეხება თავდაცვის სამინისტროს ოფიციალურ პირებს, მათთვის კაპელანს ამ წინადადებაებით ჯერ არ მოუმართავს. ამის გაკეთებას იგი უახლოეს მომავალში აპირებს.

რედაქციისათვის:

მოუხედავად საბჭოთა არმიის "სულიერი გაჯანსაღების" ცდისა ჩვენი დამოკიდებულება დამპყრობელი ჯარის მიმართ უცვლელი რჩება. არც ერთმა ქართველმა ჭაბუკმა არ უნდა იმსახუროს საოკუპაციო ჯარში.

ბოიკოტი საჭოთა სოკუპაციო ჯარებს!

ასუსთა გარეუღლი

ახლანდელ მარტული რაიონის სოფელ წერეთელში, უხიდავ, მაგრამ ყველაფრის ცნობილ ძაღლს მცხადებდნენ, მოსახლეობა ორ ნაწილად გაიყო. ერთი ნაწილი იბოვდა, ნოუხანათ რაიონის ამჟამინდელი მდივანი ამბ. მემარნიშვილი, ხოლო მეორე მხარე კი მოთხოვდა მის ხელმეუბნელობას. ამის გამო, ჯერ ერთმა, ხოლო შემდეგ მეორე მხარემ, გამოაცხადა მიზმილობა.
დამოუკიდებლობის პარტიის წარმომადგენლები და პარტიის თავმჯდომარე ირ. წერეთელი ჩავიდნენ მარტული რაიონში და ორივე მხარეს შეაწყვიტინეს ეს გაუმართლებელი აქცია. ირაკლი წერეთელი იქვე გამართულ მიტინგზე ხაღბს აუხსნა, რომ არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს, ვინ იქნება რაიონის მდივანი, რადგანაც ანთ არაფერი იცვლება, არსებული წყობა იგივე რჩება. მეორე მხარის დირექტორმა ვადერი გაბელიამ ხაღბის წინაშე დააგდო კომუნისტური პარტიის მანდატი და სურვილი გამოთქვა, რომ მარტულის რაიონის სოფ. წერეთელში შეიქმნას ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიის ფილიალი.
12. მაისს, ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიის წევრები და თავმჯდომარე ხედილორედ ჩავიდნენ სოფ. წერეთელში, ფილიალის დამფუძნებელი კრების ჩასატარებლად. კრების დასასრულს მოვიდა მეორე მხარეც და მოხდა საბოლოო შერიგება.
მარტულის რაიონის სოფ. წერეთელში შეიქმნა ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიის ფილიალი.

გოგა რამაძე

ინფორმაცია უსხოთიდას

ჩინეთი. ჩინეთის ამჟამინდელი ხელისუფლება წარმოადგენს ერთმანეთის მიმართ არც თუ ისე კეთილად განწყობილი ორი ჯგუფის კოალიციას, რომელთაგან პირველი არიან ავტორიტარული მოღონიზატორები მმ წლის დენ სიაოპინის ხელმძღვანელობით, ხოლო მეორე კი ვინც თვლის, რომ მთავარია ეკონომიკის ცენტრალიზება.
ერთ-ერთი ინფორმაციის აზრით, ამ ხალხს აერთიანებს მხოლოდ ის აზრი, რომ ცალ-ცალკე ყოფნის შემთხვევაში მათი დასჯა უფრო იოლი იქნება, რადგან მათ კისერზეა დადებული სტალინური სისხლი.

ახალი ალმოსავლეები. ლიბანში კვლავ კონცენტრირებულია პალესტინის განთავისუფლების ორგანიზაციის 11 ათასი მებრძოლი და იზრდება დაწოლია იასირ არაფატზე მოხოვნი, დაიწყო ტერორისტული ღონისძიებანი ისრაელის წინააღმდეგ. ორჯ ხაბაშის ჯგუფი იმეტირება, რომ საერთოდ დატოვებს პალესტინის განთავისუფლების ორგანიზაციას, თუმცა კი ექსპერტები ამ მუქარას უბრალო ბლეფად თვლიან.

"რადიო თავისუფლება". შევციის სოციალ-დემოკრატიული ხელისუფლება მნიშვნელოვან დაწოლას განიცდის საზოგადოების და კონსერვატიული პარტიების მხრიდან იმის გამო, რომ უარს ამბობს ლიტვის მხარდაჭერაზე.
ჩეხოსლოვაკიის პრეზიდენტმა მოსკოვსა და ვიენისს შესთავაზა, რომ მათი მოლაპარაკება ჩატარდეს პრაღაში.

"რადიო თავისუფლება". არაბეთის ქვეყნების ლიგის წარმომადგენლებმა განაცხადა, რომ ისრაელი სარგებლობს კომუნისტების კრიზისით, არაბეთის ქვეყნებში ებრაელების დასახ-ახლებლად. არაბეთის ქვეყნები წინააღმდეგი არიან საბჭოთა კავშირიდან ებრაელების ისრაელში გასვლისა.

ავიჯის ხმა:
ტურნისტი ჩატარდა არაბული ქვეყნების ღიგის კონფერენცია, რომლის ერთდერთი თემა იყო ერაყის განხეთქილება დასავლეთთან. ორივე მხარეს ერთმანეთის მიმართ გააჩნია არგუმენტირებული პრეტენზიები. დასავლეთ ერაყის ქვეყნები აღაშოთა ერაყელთა მიერ ირანული წარმოშობის ინგლისელი ჟურნალისტის საჯაროდ ჩამოხრჩობამ, ხოლო ერაყის მხარე გააღიზიანა ინგლისის აეროპორტი სამხედრო მოწყობილობის დაკავებამ, რაც შეიძლება გამოყენებული ყოფილიყო ბირთვული იარაღის დეტონატორად.

დაპირისპირება მოხდა ერაყსა და ისრაელის ინტერესებს შორისაც. ერაყის დიდებმა სადამ ჰუსეინმა განაცხადა, რომ ისრაელს ბინარული გამოთ მოწყობდავს, თუკი ეს ეს უკანასკნელი დააპირებს დაჩტყმა მოაყენოს მის ბირთვულ მოწყობილობას, რაცვე ისრაელი ერაყს ბირთვული იარაღით ერთიანი განადგურებით დაემუქრა. ერაყს სრული მხარდაჭერა გამოუცხადა სირიამ, ეგვიპტემ, იორდანამ და პალესტინის განთავისუფლების ორგანიზაციამ.

INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE

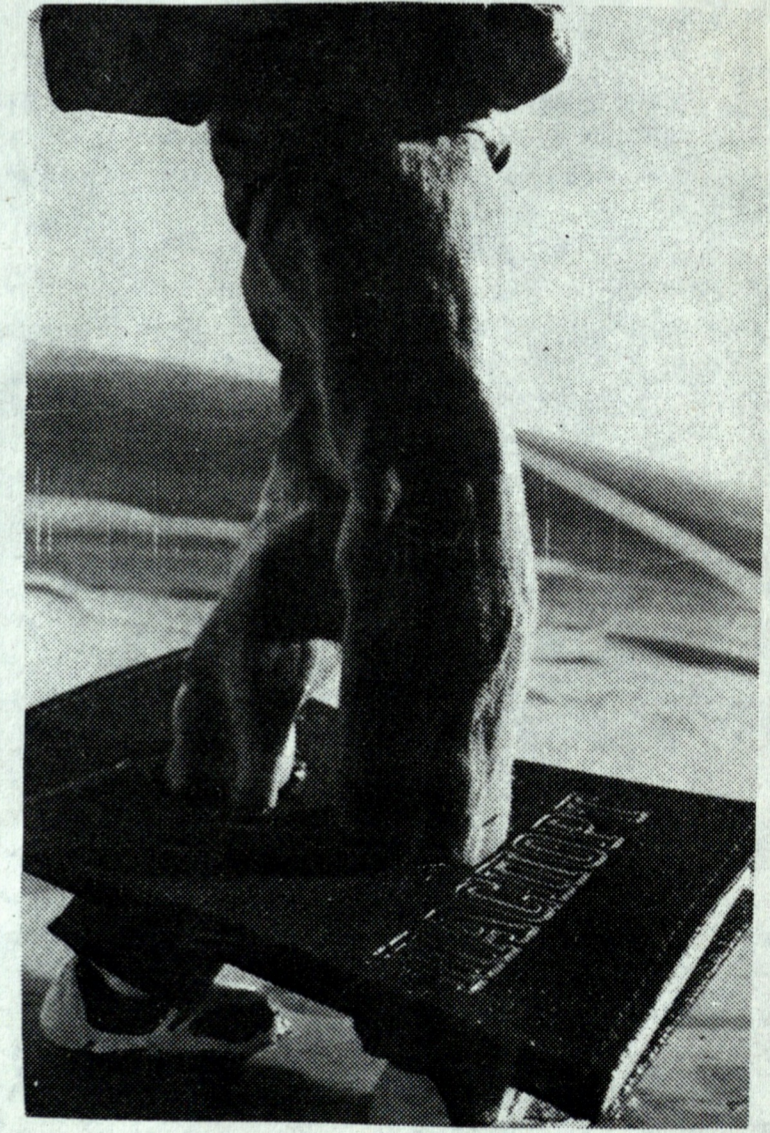
ამწელებლის მანძილზე მონლოი კომუნისტი ისტორიკოსები შეგნებულად გაუბოლდნენ ჩინავი ხანის სახელის ხსენებას, რომელმაც შექმნა მონლოეთის იმპერია. მისი სახელი დაკავშირებული იყო დამპყრობლურ, სისხლიან ომებთან, რომელიც სამარცხვინოდ მიარნდა ქვეყნის მამინდელ ხელმძღვანელებს. დღეს დემოკრატიული ცვლილებებისა და ეროვნული თვითმკურნების გაზრდასთან ერთად შეიცვალა ძველი შეხედულებებიც. ახლა თვით ოფიციალური პრესაც კი ჩინავი ხანს წარმოსახავს როგორც ეროვნულ გმირს. იგი არის გმირი ყველაზე უფრო პოპულარული თანამედროვე მონლოური სიმღერებისა, მისი სახელი დაერქვა ახალ სასტუმროს.

მონლოეთში ბრუნდება ტრადიციული დამწერლობაც, რომელიც არაბულის მსგავსია და მკვიდრდება ორმოცი წლის წინათ მიღებული ახალი დამწერლობის - კირილიცას მაგიერად. დღეს მონლოეთში ყველაზე უფრო პოპულარული ტელეგადაცემია ძველი დამწერლობის შემსწავლელი ტელეკურსი.

THE GUARDIAN INTERNATIONAL

"გარდიანი" კორესპონდენტი გდრ-ს პრესაზე დაყრდნობით იტყობინება, რომ 1945-1950 წლებში საბჭოთა საოკუპაციო ხელისუფლებამ გამოიყენა ფაშისტური სიკვდილის ბანაკი ბუხენვალდი. ამ საკონცენტრაციო ბანაკში, ათავსებდნენ როგორც ყოფილ ნაცისტ დამნაშავეებს, ასევე იმ პირებს, რომლებიც ვერ ეგუებოდნენ საბჭოთა საოკუპაციო რეჟიმს. ბანაკის 32 ათასი პატიმრიდან 13 ათასი დაიღუპა.

...Я ДОСТАЮ
ИЗ ШИРОКИХ
ШТАНИН
ДУБЛИКАТОМ
БЕСЦЕННОГО
ГРУЗА
ЧИТАЙТЕ, ЗАВИДУЙТЕ
Я ГРАЖДАНИН
СОВЕТСКОГО
СОКЗА.

ყურადღება!

კოოპერატივებსა და საწარმოებს შეუძლიათ თავიანთ საქმიანობას გაუწიონ რეკლამა გაზეთ "ეროების" ფურდებზე.
დედაქვეყნის შენიშვნა: გაზეთის ერთ გვერდზე მოთავსებული რეკლამის ღირებულებაა (ერთი ეგზემპ.) - 30 კაპ., 1/2 გვ. - 15 კაპ., 1/4 გვ. - 7 კაპ., 1/8 გვ. - 3 კაპ.

